

УДК 351.74

DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2019.4.48>**К. В. Малишев**

кандидат юридичних наук, асистент кафедри права та правоохоронної діяльності
Державного університету «Житомирська політехніка»

О. О. Хробуст

здобувач кафедри економічної безпеки,
публічного управління та адміністрування
Державний університет «Житомирська політехніка»

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПРИЧИН, БАР'ЄРІВ ТА НАСЛІДКІВ РЕФОРМУВАННЯ ПРАВООХОРОННОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Питання реформування є досить актуальним як з теоретичної так і практичної точок зору, варто зазначити, що дане питання теоретизовано у вітчизняних науках в галузях знань як юридичних так і державного управління. Відповідно, вітчизняними вченими розроблена велика кількість пропозицій на напрямів реформування правоохоронної системи. Важливою складовою реформ в державі, завжди залишалися реформи, що стосувалися національної та цивільної безпеки. Відповідно важливе рішення в зазначених напрямках займала правоохоронна система. Питання реформ є вкрай важливою складовою державного управління особливо в суспільно важливих сферах, які забезпечують відповідний рівень безпеки соціальних систем. Встановлено, що при обґрунтуванні напрямів реформування правоохоронної системи варто враховувати причини такої реформи, для того щодо знизити рівень впливу бар'єрів до реформування. Реформування правоохоронної системи має базувати на принципі періодичності, тобто трансформація правоохоронної системи через певний проміжок часу, або ж в контексті трансформації суспільних відносин. Значні реформи після Революції Гідності 2014 р. відбулися в правоохоронній сфері, проте сукупність бар'єрів та перешкод не дозволили в повній мірі досягти мети та цілей, які ставилися перед реформаторами. Значну роль в даному контексті відіграли сукупність політичних, соціальних, правових, економічних та інших факторів, які лежать в площині відсутності суспільної довіри до правоохоронних органів, нівелювання верховенства права, корупції, нестабільності політичної системи держави, відсутності чіткого поділу між гілками влади. Саме тому для визначення ключових причин, бар'єрів та наслідків реформування правоохоронної системи в нашому дослідженні було ідентифіковано вектори, що на сьогодні пропонуються вченими, а також було порівняно їх з практикою та на основі цього ідентифіковано бар'єри для реформ правоохоронної системи. Проведене дослідження дозволило виявити особливості реформування правоохоронної системи України в частині ідентифікації причин реформування, напрямів та бар'єрів.

Ключові слова: правоохоронна система; реформа правоохоронної системи; бар'єри реформування; причини реформування; наслідки реформування.

Постановка проблеми. Питання реформування правоохоронної системи України є питанням не лише сьогодення, але й невирішеною проблемою усіх 30-ти років незалежності України. Питання реформ є вкрай важливою складовою державного управління особливо в суспільно важливих сферах, які забезпечують від-

повідний рівень безпеки соціальних систем. Актуальність проблем державного управління у сфері реформування правоохоронної системи обумовлено сукупністю факторів, зокрема: місце правоохоронної системи в структурі управління національною та цивільною безпекою держави; соціальне значення правоохоронної системи яка для окремою особи так і суспільства в цілому; високий суспільний запит

на реформування правоохоронної системи; значення правоохоронної діяльності в забезпеченні долтримання конституційних прав громадян.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання реформування правоохоронної системи України та її наслідків було висвітлено в працях вітчизняних вчених: В.Б. Авер'янов, М.І. Ануфрієв, І.В. Арістова, А.В. Антонов, Л.В. Антонова, О.М. Бандурка, В.М. Безчасний, В.Т. Білоус, Д.О. Грицишен, В.В. Галунько, І.П. Голосніченка, В.В. Євдокимов, А.Л. Помаза-Пономаренко, С.П. Лисак, Р.А. Калюжний, В.М. Колпаков, А.Т. Комзюк, А.М. Кучук, М.Ф. Криштанович, Г.І. Ляхович, С.М. Домбровська, В.Ф. Загурська-Антонюк, Ю.О. Загуменна, І.Є. Марочкін, Н.П. Матюхіна, О.А. Мартиненко, М.І. Мельник, В.В. Нонік, А.І. Семенченко, В.П. Удовиченко, Н.І. Шевченко, О.В. Кравчук, В.О. Копанчук М.К. Якимчук, Х.П. Ярмачі та інші.

Мета статті – визначити основні причини, бар'єри та наслідки реформування правоохоронної системи України.

Виклад основного матеріалу. «За часів незалежності України масштабної реформи не відбувалось. З кожною зміною державної влади були спроби модернізувати систему органів внутрішніх справ (усього 9 спроб), однак, як правило, процес реформування щораз переводився в режим «ручного управління» і використовувався для реалізації особистих цілей — міліція завжди використовувалася в якості адміністративного ресурсу і джерела тіньових коштів» [6].

Сучасні аналітики та розробники реформ в Україні Володимир Дубровський, Кальман Міжеї, Катерина Іващенко-Стаднік, Михайло Винницький, що досліджували реформи в Україні, які розпочалися у 2014 році, визначають реформи як демонтаж системи, зазначаючи, що: «Демонтаж «Системи» вимагає руйнування порочних кіл або їх перетворення на свою протилежність у рамках нової системи, яка буде створена на заміну існуючій. У певних випадках руйнування або зміна взаємозв'язків всередині системи може викликати ланцюгову реакцію, яка майже невідворотно призведе до

системних змін, тоді як в інших ситуаціях системні механізми, що підтримують її гомеостаз, можуть відкочувати накопичувані зміни назад. В основі нашого підходу лежить ідея про те, що навіть накопичувані зміни можуть забезпечити ширший системний вплив на фундаментальні змінні, що лежать в основі системи, змінюючи критично важливі системні рівноваги (описані нижче), які, у свою чергу, обернуть порочні кола на свою протилежність. Відповідно, на підставі дослідження поточного стану цих рівноваг та їхньої зміни протягом процесу переходу можна зробити припущення щодо глибини та необоротності системних змін» [13].

Причини реформування правоохоронної системи.

Паньонко І.М. (2014 р.¹) [9] вважає, що основними причинами, що обумовлюють потребу реформування правоохоронної системи є наступні:

- високий рівень корумпованості;
- перевищення окремими співробітниками міліції службових повноважень;
- використання посади для реалізації власних бізнес-проектів;
- пріоритет захисту багатих прошарків суспільства;
- перевага формальних показників у роботі;
- неякісна освітня, фізична та психологічна підготовка кандидатів на службу;
- маніпуляції відомчими прес-службами.

Варто погодитися із зазначеними причинами реформування правоохоронної діяльності, проте, вони лише частково характеризують ті проблеми, які покликанні вирішити реформи в сфері правоохоронної діяльності.

Соколенко О.Л. (2012 р.) вказує, що «існуючий стан організації правоохорони через низку проблем теоретико-методологічного й нормативно-правового характеру наразі характеризується ситуативністю формування правоохоронних органів, неузгодженістю й непослідовністю їхньої діяльності, відсутністю комплексного бачення системи правоохоронних

¹ В даному дослідженні будемо зазначати рік видання публікації, адже питання реформування правоохоронної системи до та після 2014 р. були кардинальними різними, що можна пов'язати із повалення режиму В. Януковича

органів й перспектив її розвитку. Усе це вимагає трансформації організації та діяльності правоохоронних органів у напрямку побудови цілісної структурованої системи, поглибленої інтеграції у правоохоронну діяльність принципів верховенства права, конституційної законності й додержання прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина, вироблення єдиної державної політики у правоохоронній сфері» [10].

Вважаємо, що загальними причинами реформування правоохоронної системи в певній країні мають стати.

- низька ефективність роботи правоохоронних органів щодо забезпечення громадської безпеки;

- порушення конституційних прав громадян та низький рівень їх захищеності;

- високий рівень злочинності в державі;

- високий рівень суспільного запиту та реформування правоохоронної системи;

- не відповідність правоохоронної системи суспільним реаліям та передовим механізмам;

- недовіра суспільства до правоохоронних органів та правоохоронців.

Відповідно для України були характерні, а окремі й досі залишаються актуальними, усі зазначені причини реформування правоохоронної системи. Зокрема:

- *низький рівень захищеності конституційних прав громадян.* «Події, які сталися у 2013-2014 рр., показали неефективність правоохоронної системи в Україні. Злам відбувся в листопаді 2013 р. під час революції на Майдані, коли суспільство проявило недовіру до чинної державної влади та правоохоронної системи. Громадяни розуміють, що основне завдання (захист їх прав та свобод) правоохоронними органами не виконується, а, навпаки, більшість суспільства визнає систему правових органів як репресивні. Причиною цього явища є те, що Українській державі дісталася правоохоронна система Радянського Союзу, за якою панував тоталітарний режим, контроль здійснювався за принципом керування підлеглими та їх повної залежності від ідеї та завдань, поставлених згори для досягнення політичних цілей» [5].

- *високий рівень криміногенної ситуації в Україні.* «На сьогодні однією з най-

гостріших проблем правоохоронної діяльності є стрімке погіршення криміногенної ситуації в Україні, розгул і безкарність криміналітету, і, як результат, — беззахисність громадян, порушення їх права на захист від злочинних посягань. Тому й не дивно, що наша країна стрімко скочується до рівня найбільш криміногенних держав світу, про що свідчить і відповідна статистика: згідно з міжнародним рейтингом найбезпечніших для життя країн за 2016 і 2017 роки Україна посідала, відповідно, 154 і 156 місце зі 163-х позицій, знаходячись між Центральною Африканською Республікою і Суданом. Згідно з іншим рейтингом — надійності поліцейських служб — Україна у 2017—2018 рр. знаходилася на 101 місці зі 137 держав» [1].

- *невідповідність правоохоронної системи суспільним реаліям.* В більшій мірі це обумовлено тим, що правоохоронна система має відповідати векторам як внутрішньої так і зовнішньої політики. В Україні спостерігається значна залежність векторів внутрішньої політики від зовнішньої, що обумовлено значною фінансовою підтримкою західних фінансових донорів. Відповідно євроінтеграційна політика обумовлює трансформацію діяльності правоохоронних органів. «Реформування системи та діяльності правоохоронних органів є необхідним кроком розбудови демократичної соціальної правової держави, євроінтеграції України, а головне — забезпечення реальності й захищеності прав громадян. Розвиток системи правоохоронних органів повинен мати плановий і послідовний характер, а також вимагає адекватного наукового, правового, фінансового і матеріально-технічного забезпечення» [10].

- *повні трансформація державної влади в результаті Революції Гідності та зміна її функцій та механізмів їх реалізації.* Лише реформування правоохоронної системи дозволить привести у відповідність сучасним реаліям інші сфери суспільних відносин та забезпечити їх безпеку. Крім того, реформування правоохоронної діяльності не може відбуватися відокремлено від реформування інших сфер суспільного життя.

- *потреба в розширенні функціональної діяльності правоохоронних органів*

та удосконалення механізмів правоохоронної діяльності зважаючи на міжнародний досвід. «В аспекті приведення системи і діяльності правоохоронних органів у відповідність до міжнародних стандартів необхідно розглядати також розширення й інтенсифікацію міжнародного співробітництва у правоохоронній сфері, зокрема через укладення відповідних профільних двосторонніх міжнародно-правових угод, участь у роботі міжнародних правоохоронних інституцій, проведення обміну досвідом правоохоронної діяльності, взаємодію з правоохоронними органами зарубіжних країн та міжнародними правоохоронними інституціями (Інтерпол, Європол тощо) як у вирішенні завдань на національному рівні, так і у формуванні міжнародних гарантій правоохоронної діяльності. На важливість реформування системи правоохоронних органів України з питань міжнародного співробітництва із правоохоронними органами зарубіжних країн вказують і інші вчені. Як на нас, зазначене сприятиме не тільки наближенню правового регулювання й практики правоохоронної діяльності в Україні до відповідних міжнародних стандартів, але також дозволить рецепіювати аналогічний досвід зарубіжних країн з метою трансформації національної правоохоронної системи у напрямку забезпечення дотримання прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина» [10].

– *низький рівень суспільної довіри до правоохоронних органів.* «За даними опитування Центру Разумкова спільно з Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва, українці стали менше довіряти Службі безпеки та Національній поліції. Результати показали, що баланс довіри до всіх правоохоронних органів лишається негативним, а для низки структур цей показник ще й погіршився. Зокрема, зросла недовіра до поліції та СБУ (для обох із — 25 % до 31 %). Дещо покращився цей показник для Міністерства внутрішніх справ (із — 46 % до 43%), Державного бюро розслідувань (із — 47 % до 43 %), прокуратури (з — 58 % до 52 %), Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (з — 60 % до 52 %). Найкраща позитивна динаміка зміни довіри/недовіри за останні

10 місяців спостерігається стосовно Національного антикорупційного бюро України: баланс поліпшився з 59 % до 49 %. Більшість українців також негативно оцінює роботу керівників правоохоронних органів. Соціологи зазначили, що у 2021 оцінка дій керівників ДБР та САП не вимірювалася, оскільки обидва органи протягом останніх 10 місяців так і не отримали постійних керівників. Опитування також не показало зменшення частки респондентів, які взагалі не знають, хто очолює певні правоохоронні органи» [4].

Зазначенні причини стали підґрунтям початку реформування правоохоронної системи в 2015 р. Більшість із них залишаються актуальними й досі, а щодо окремих то показники значно погіршилися. Це свідчить на необхідності розробки інноваційних механізмів державного управління в сфері реформування правоохоронної системи.

Напрями реформування правоохоронної системи.

Вітчизняний дослідник Братель С.Г. [3] пропонує наступні напрями реформування правоохоронної системи:

- оптимізація структури МВС;
- верховенство права;
- деполітизація;
- демілітаризація;
- децентралізація;
- робота з громадськістю;
- прозорість та підзвітність;
- кадрова робота.

На нашу думку позиція вченого є дещо дискусійною, адже значно звужує поняття реформи та реформування. Зокрема, наведенні автором напрями в більшій мірі можна охарактеризувати як завдання реформи, а ніж власне положення реформування. Крім того, даний перелік напрямів не може бути повним, адже не вирішеними залишаються ряд питань, зокрема: джерела фінансування реформ та їх результатів; ресурсне, зокрема кадрове забезпечення змін, які обумовлені реформами; подолання бар'єрів, що обумовлені низьким рівнем механізмів формування та реалізації державної політики в досліджуваній сфері.

Вітчизняна дослідниця проблем реформування правоохоронної системи

Паньонко І.М. (2014 р.²) [9], пропонує виділяти тактичні завдання реформи та визначає напрями їх вирішення: 1. Боротьба з корупцією всередині органів; 2. Наближення правоохоронної діяльності до потреб громадян і конкретних поселенських спільнот – райони в містах, міста, райони; 3. Підвищення підзвітності громадянам; 4. Підвищення рівня довіри громадян до правоохоронних органів; 5. Усунення негативних наслідків правоохоронної діяльності: незаконного насильства, фабрикації справ, корупції і здириництва; 6. Усунення внутрішніх системних бар'єрів при реєстрації злочинів; 7. Перенесення центру уваги на переслідування найбільш суспільно-небезпечних діянь; 8. Максимальне усунення правоохоронних органів від бізнесу; 9. Підвищення ефективності роботи з охорони громадського порядку і боротьби із злочинністю; 10. Законність методів ведення оперативної роботи і слідства повинна забезпечуватися взаємним контролем правоохоронних органів один за одним; 11. За співробітниками правоохоронних органів визнається право добросовісної помилки. Стимули до приховування таких фактів повинні бути усунені; 12. Створення незалежних джерел відомостей про рівень злочинності та активності правоохоронних органів [9]. За визначеними напрямками автор запропонував заходи щодо їх забезпечення в контексті реформування правоохоронної системи. Проте, варто зазначити, що такі пропозиції мали фрагментарний характер, та не враховували усіх симптомів проблеми державного управління в сфері правоохоронної діяльності.

Народний депутат України Григорій Мамка [8] вказуючи на провал реформи правоохоронної системи, що започаткована у 2015 р. визначив ключові напрями, реформування:

- створювати прозору систему відбору кандидатів на службу (і на керівні посади в тому числі);
- налагодити громадський контроль;
- унормувати законодавство. Потрібно чітко визначити права поліцейського:

повноваження для здійснення своєї діяльності і повноваження для захисту.

- правильна система мотивації. Це фінансова мотивація, можливість отримання житла, унормування годин праці та відпочинку;

- навчання. Поліцейські мають чітко розуміти алгоритми дій під час проведення спецоперацій, повинні вмільо користуватись зброєю, знати закон.

В контексті зазначеного можна визначити ключові механізми державного управління в сфері реформування правоохоронної системи, а саме: кадровий – в частині забезпечення високого рівня кадрового потенціалу правоохоронної системи; контрольний – в частині зміни вектору від державного до громадянського контролю; правовий – в частині прав та обов'язків суб'єктів правоохоронної системи; освітній – в частині трансформації підготовки та перепідготовки правоохоронців.

Характеризуючи сучасну реформу правоохоронної системи України Толкачова І.А. [2] вказує на наступні нововведення:

- 1) створення Національної поліції України, замість Міліції, центрального органу виконавчої влади, який координує Міністр внутрішніх справ та ліквідацію Управлінь внутрішніх справ в областях та районах;

- 2) Начальник Національної поліції України призначається Кабінетом Міністрів України за контрактом на 5 років;

- 3) створення Поліцейської комісії в якій 3/5 членів – правозахисники та інші цивільні особи;

- 4) призначення на посади в поліцію на конкурсній основі, який проводять Поліцейські комісії з застосуванням поліграфа;

- 5) призначення керівників поліції на контрактній основі на визначений термін – 5 років;

- 6) обов'язковість узгодження місцевими радами призначення керівників поліції громадської безпеки та дорожньої поліції, право їх зняття 2/3 голосів;

- 7) реагування на заяви про порушення працівниками поліції.

Варто зазначити, що окремі із зазначених напрямів були реалізовані повністю, а інші лише частково. Проте, відсутність комплексних реформ державного управ-

² В даному дослідженні будемо зазначати рік видання публікації, адже питання реформування правоохоронної системи до та після 2014 р. були кардинальними різними, що можна пов'язати із повалення режиму В. Януковича

ління та інших сфер суспільного життя призвело до того, що вказанні напрями призвели в більшій мірі до негативних, а ніж позитивних результатів. На чому неодноразово наголошували аналітики та політичні діячі.

Вважаємо, що основними напрямками реформування правоохоронної системи України мають стати наступні:

- трансформація управління кадровим потенціалом, зокрема призначення на посади керівного складу правоохоронних органів різного підпорядкування на конкурсній основі;

- налагодження системи комунікації між правоохоронними органами, для ефективності взаємодій щодо запобігання та протидії злочинності, забезпечення громадського порядку та проведення профілактичних заходів;

- врегулювання взаємодії правоохоронної системи із громадянським суспільством та органами місцевого самоврядування, що можливо здійснити через розробку стратегічної комунікаційної карти;

- врегулювання дублювання функцій правоохоронними органами через затвердження чітких критеріїв віднесення відповідного органу державної влади до правоохоронних органів, закріплення на законодавчому рівні змісту понять правоохоронна система, правоохоронна діяльність, правоохоронний орган;

- формування державного реєстру правоохоронних органів із чітким окресленням їх функцій та сфер діяльності;

- трансформація системи підготовки та перепідготовки правоохоронців, зокрема затвердження переліку посад, посадових інструкцій та кваліфікаційних вимог до них;

- трансформація підготовки правоохоронців в цивільних та відомчих закладах вищої освіти.

Зазначений перелік напрямів є узагальненим в рамках кожного напрямку варто виділяти під напрямки і за кожним із них визначати вектори, цілі та ресурсне забезпечення щодо їх досягнення.

Бар'єри реформування правоохоронної системи.

Хамула П.І. вказує на те, що «процес реформування правоохоронної системи

України сьогодні ускладнено тим фактом, що держава ще не позбулась успадкованої авторитарної державоцентричної моделі правоохоронних органів, яка була зорієнтована не на служіння суспільству, а на репресивні форми соціального контролю. Ця проблема може бути розв'язана лише шляхом реформування нинішньої репресивної моделі правоохоронних органів у демократичну модель європейського зразка – демілітаризовану, децентралізовану систему легітимних публічних спеціалізованих служб, захищених від кон'юнктурних політичних впливів. Ця система має бути спроможна забезпечити захист прав, свобод і законних інтересів громадян, громадський порядок від протиправних посягань, діючи відповідно до принципів верховенства права, прозорості та підзвітності суспільству та застосовуючи силу (примус) винятково в рамках, визначених законом» [11].

Вітчизняна дослідниця Паньонко І.М. (2014 р.³) [9] вважає, що основними проблемами реформування правоохоронної системи є наступні:

- проблема полягає у надмірному нормативному закріпленні діяльності усіх без винятку органів і посадових осіб державної влади. Нашим головним завданням у будь-якому реформаторстві є прийняття відповідного нормативно-правового акта, який би на папері урегулював існуючі проблеми, а як ці норми діятимуть у практичній діяльності – це питання не прогнозується і не обговорюється;

- проблема робочої культури кожного правоохоронного органу. Дуже просто змінити політику або якісь нормативних документів, але непросто змінити робочу культуру силового міністерства. Тут постає питання щодо можливості суспільства знати, які рішення приймаються в міністерстві, ким це рішення прийняте і які наслідки прийняття цих рішень;

- існування корупції в правоохоронних органах. Корупцію перемогти неможливо, але можливо створити таку ситуацію, в якій відпадає потреба у корупційних діяннях [9].

³ В даному дослідженні будемо зазначати рік видання публікації, адже питання реформування правоохоронної системи до та після 2014 р. були кардинальними різними, що можна пов'язати із повалення режиму В. Януковича

Мамка Г. [8] характеризує провал реформи Національної поліції вказує на наступні бар'єри:

- низький рівень кадрового потенціалу. Народний депутат, вказує, що нестача кадрів Національної поліції складає приблизно 17 %, що значною мірою пов'язано, із відтоком кадрів, який обмовлений соціальною та економічною незахищеністю поліцейських;

- низький рівень забезпечення. Так, відповідно до оголошених даних керівництва на момент створення Національної поліції її діяльність була забезпечена лише на 35 %;

- низький рівень суспільної довіри. В даному контексті автор посилається на соціологічні дослідження: «згідно дослідженню, проведеному службою Центру Разумкова за червень 2018 року, Нацполіції зовсім не довіряли 22,4% опитаних громадян. Для порівняння: роком раніше, за дослідженням цього ж центру, тих, хто зовсім не довіряв, було 20,8%» [8];

- відсутність комплексного механізму правового забезпечення реформування правоохоронної системи, що пов'язано із лише фрагментарними змінами нормативно-правового регулювання правоохоронної системи України.

На нашу думку основними бар'єрами до реформування правоохоронної системи в Україні є наступні:

- недовіра суспільства до правоохоронної системи та державної влади в цілому (виконавчої та законодавчої), що чинить супротив будь-яким реформам;

- політична корупція та відсутність політичної волі щодо здійснення або ж завершення реформ в різних сферах суспільного життя \, зокрема в правоохоронній системі;

- механізми державної політики та державного управління щодо реформування не вповні мірі враховують суспільні реалії, зокрема інформаційна підтримка реформ;

- корупція в правоохоронних органах та відсутність мотивації до трансформації управління правоохоронною діяльністю;

- відсутність належного ресурсного забезпечення процесу реформування правоохоронної системи, зокрема: кадрового, фінансового, інформаційного, матеріального та іншого.

Вказанні бар'єри є ключовими проблемами до здійснення реформ та отримання їх результатів, що направлені на ефективність правоохоронної системи в напрямках забезпечення безпеки соціальних систем, громадського порядку та запобігання та протидії злочинності.

Висновки. В результаті дослідження було обґрунтовано основні причини реформування правоохоронної системи. В контексті визначених причин реформування та зважаючи на сучасні суспільні реалії вимоги міжнародної спільноти було сформовано напрями реформування правоохоронної системи. Відповідно до зазначених причин та напрямів реформування правоохоронної системи в дослідженні було виділено основні бар'єри реформування.

Список використаної літератури:

1. Баганець О. Провальні реформи. Сучасний стан правоохоронної діяльності щодо боротьби зі злочинністю та корупцією в Україні (окремий аналіз по кожному відомству). *LEX Inform Юридичні новини України*. 23.03.2019. URL: <https://lexinform.com.ua/dumka-eksperta/provalni-reformy-suchasnyj-stan-pravoohoronnoyi-diyalnosti-shhodo-borotby-zi-zlochynnisty-ta-koruptsiyeyu-v-ukrayini-okremyj-analiz-po-kozhnomu-vidomstvu/>
2. Борисенко Л. О. Особливості реформування правоохоронних органів в Україні. URL: <https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/27715/1/%D0%91%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%81%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%9B.%D0%9E..pdf>
3. Братель С. Г. Шляхи реформування правоохоронної системи України. Роль правоохоронних органів у формуванні правової держави в умовах євроінтеграції України : матеріали Всеукр. підсумк. наук. практ. конф. (Київ, 12 берез. 2015 р.). Київ : НАВС, 2015. Ч. 1. С. 54–56.
4. Войтюк Т. Українці стали менше довіряти СБУ та поліції — опитування [Електронний ресурс]. Суспільне мовлення України. 2021. URL: <https://suspilne.media/141581-ukrainci-stali-mense-dovirati-sbu-ta-policii-opituvanna/>
5. Гриценко В.Г. Становлення та розвиток правоохоронної системи України: історико-правовий генезис. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного універси-

- тету. Сер.: Юриспруденція. 2017. №25. Ст. 22-25. URL: <http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc25/8.pdf>
6. Кіщенко С. Реформа системи органів внутрішніх справ: аналіз державних рішень. Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД). URL: http://icps.com.ua/assets/uploads/images/files/17_11_reforma_mv_s.pdf
 7. Новіков О. Світовий досвід функціонування спеціалізованих антикорупційних органів. Збірник наукових праць. 2015. Вип. 43 «Ефективність державного управління». Ст. 52-57. URL: http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/edu_43/fail/8.pdf
 8. Мамка Г. Провалена реформа поліції. Факти, які варто не забувати. Юридична Газета. 02 червня 2021. URL: <https://jur-gazeta.com/dumka-eksperta/provalena-reforma-policiyi-fakti-yakivarto-ne-zabuvati.html>
 9. Паньонко І. М. Причини та заходи щодо реформування правоохоронних органів України. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. 2014. № 801. С. 195-201. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journalpaper/2017/may/2173/vnulpurn201480136.pdf>
 10. Соколенко О.Л. Перспективи розвитку системи та діяльності правоохоронних органів. Право і суспільство. 2012. № 5. Ст. 90-96. URL: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2012/5_2012/19.pdf
 11. Хамула П.І. Правоохоронні органи в системі органів державної влади: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00. Харків, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2016. 238 с.
 12. Шай Р. Перспективи модернізації правоохоронних органів в умовах глобалізації. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія : Юридичні науки. 2017. № 861. С. 219-224. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2018/may/12804/219-224.pdf>
 13. Шість років після Революції гідності: що змінилося? [Електронний ресурс]. В.Дубровський, К. Міжеї, К. Іващенко-Стаднік, М. Винницький. Київ, Україна. 2020. URL: <https://case-ukraine.com.ua/content/uploads/2020/06/6-years-of-the-Revolution-of-Dignity-UA.pdf>

Malyshev K., Hrobust O. Identification of causes, barriers and consequences of reforming the law enforcement system of Ukraine

The issue of reform is quite relevant from both theoretical and practical points of view, it should be noted that this issue is theorized in the domestic sciences in the fields of knowledge of both legal and public administration. Accordingly, domestic scientists have developed a large number of proposals for reforming the law enforcement system. National and civil security reforms have always been an important component of state reforms. Accordingly, an important decision in these areas was occupied by the law enforcement system. The issue of reforms is an extremely important component of public administration, especially in socially important areas that ensure an appropriate level of security of social systems. It has been established that the reasons for such a reform should be taken into account when substantiating the directions of reforming the law enforcement system, in order to reduce the impact of barriers to reform. The reform of the law enforcement system should be based on the principle of periodicity, ie the transformation of the law enforcement system over a period of time, or in the context of the transformation of public relations. Significant reforms after the Revolution of Dignity in 2014 took place in the law enforcement sphere, but the combination of barriers and obstacles did not allow to fully achieve the goals and objectives set before the reformers. A significant role in this context was played by a combination of political, social, legal, economic and other factors, such as lack of public trust in law enforcement, leveling the rule of law, corruption, instability of the political system, lack of clear separation of powers. That is why, in order to determine the key causes, barriers and consequences of law enforcement reform, our study identified vectors currently proposed by scientists, compared them with practice, and identified barriers to law enforcement reform. The study revealed the peculiarities of reforming the law enforcement system of Ukraine in terms of identifying the causes of reform, directions and barriers.

Key words: law enforcement system; law enforcement reform; barriers to reform; reasons for reform; consequences of reform.